

מתורתו של צדיק אביך ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת קדושים ה'תשפ"ב

נשמת האדם מתפשטת בו, רק

בשקודא ק"ש

לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא תעוננו (ויקרא יט כו). אפשר לרמז, דכתוב בזהר הקדוש (זו"ח עט. רות לב.) ובדברי רבנו האר"י ז"ל (שער הכונת דרושי ק"ש דרושים ה, ח), דבכל יום יום אין נשמתו של אדם מתפשטת בו ברמ"ח אבריו עד שקודא קריאת שמע שיש בה רמ"ח תבות, ואז מתפשטת בו בכל אבריו. וכמעשה דינוקא (וזהר ח"ג קפו.) דאמר לחברים, מריחא דלבושיכו אתידע דלא קריתון שמע. והכונה היא כמו שכתבנו, דבלא קריאת שמע אין הנשמה מתפשטת בכל האברים, והאוכל והשותה קדם קריאת שמע, מתיש פח הנשמה הקדושה ומגביר פח הסטרא אחרא:

והנה יש בפסוק 'שמע ישראל' (דברים ו ד) עשרים וחמש אותיות, ובפסוק 'ברוך שם כבוד' וגו', עשרים וארבע אותיות, נמצא בין שניהם ארבעים ותשע אותיות, גימטריא הדם:

וזהו שאמר לא תאכלו על הדם, דהינו לא תאכלו קדם קריאת שמע שהיא גימטריא הדם כאמור, כי בזה אתם מתישים פח הקדושה ונותנים פח בסטרא אחרא, וזהו שאמר לא תנחשו דהינו לא תתנו פח לנפש שהוא סמא"ל, ולא תעוננו לא תתנו פח לעון שהוא הסטרא אחרא:

(פיתוחי חותם פרשת קדושים)

חובת האדם לקדש עצמו

קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם (ויקרא יט ב). אפשר לרמז, דהנה הקדושה שצריך האדם להתקדש, צריך להתקדש בכל דבר: בין בתורתו, בין בדבורו, ואכילתו ושתיתו, ותשמישו, והסרת התאוה, בין תאות המזון, ואם לא היה קדוש בכל אלה, אין קדושה חלה עליו:

יתקדש בקולו דיבורו אכילתו ושתיתו ותשמישו

וכל זה נרמז בפסוקים אלה: קדשים תהיו, ראשי תבות קדשים, קול דבור שתיה ידיעה מאכל. קול, הוא קול תורה, לרמז שקולכם בתורה יהיה בקדושה. דבור, לרמז דאפלו דבריכם בעלמא יהיו בקדושה, שתחשבו הקדושה בין עיניכם, ותדברו בנחת ולא בכעס ולא בגאווה. שתיה, לרמז דשתיתכם תהיה בקדושה ובשעור הראוי לקיום הנפש, והוא הדין המאכל, דצריך האדם להתקדש בשעת אכילתו ושתיתו, ויחשב ה' כנגד עיניו, כמו שכתוב (יחזקאל מא כב) 'וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'.' ידיעה, היא התשמיש הנקרא ידיעה, כמו שכתוב (בראשית ד כה) 'וידע אדם עוד את אשתו', שצריך קדושה יתרה בשעת תשמיש. וזהו שאמר קדשים תהיו במה שרמזו במלת קדשים ולא תחסרו דבר, והטעם, כי קדוש אני ה' ואיני מקבל שום דבר שאין בו קדושה, כי כל מין למיניה אזיל, לפיכך הזהרו שתהיו קדושים בכל דבר:

הוצאת ממון על המצוות ממשיכה לאדם תוספת קדושה

ועוד, איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו. בא לרמז, דמצד הקדושה לא יהיה האדם חס על ממונו, וזה גורם לו תוספת הארת קדושה, שכל מה שיוציא על אביו ועל אמו ועל השבתות, לא יחוס על כל הוצאות הקדושה, כי בזה יוסיף קדושה על עצמו. וזהו שאמר איש אמו ואביו תיראו, דהינו תוציאו עליהם הוצאות ולא תחוסו על ממונכם, וכן נמי ואת שבתתי תשמרו, והוציאו הוצאות ועינכם אל תחוס על ממונכם, כי כל אלה סבה לקדשתכם:

הרודף אחר התאוות כעובד עבודה זרה

באמת אל תפנו אל האילים, הם תאוות הגוף, 'אל' תפנו אל האילים ואלהי ראשי תבות 'תאוה', כי הרודף אחר התאוות כעובד אילים. ואלהי מסכה, מסכה רומז על המזון כמשמעו, וגם הרודף אחר המזון כעובד עבודה זרה. וכשימנע אדם עצמו מאלה הדברים, ויתקדש בדברים שכתבנו, אז חלה עליו קדושה והיה קדוש:

(פיתוחי חותם פרשת קדושים)

יקדש את גופו כראוי

לעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי (תהלים טו). הנה אמרו רבותינו ז"ל (תענית יא.) דלעולם יראה אדם כאלו קדוש שריו בתוך מעיו, שנאמר (הושע יא ט) 'בקרבר קדוש', דזהו תכלית עקר העבודה, כי מאחר דבצלם אלהים עשה את האדם צריך להיות קדוש דגמא דצלם אלהים [וכו.]. לכן יזהר לעולם בכל יום ובכל עת להיות ראוי כאלו קדוש שריו בתוך מעיו, ועל ידי זה יהיה נזהר לקדש גופו כראוי: וזהו שכתוב לעשות רצונך אלקי חפצתי, דהינו שאין לי רצון לעשות דבר אחר בעולם זולתי לעשות רצונך, זהו מה שחפצתי דוקא, ואני נזהר מאד לקדש גופי כדי שאתדמה לצלם אלהים שנבראתי בו וישרו בי נפש רוח ונשמה כראוי. וזהו ותורתך בתוך מעי, דהינו עשיתי מקום לתורתך ומצותיך שיהיו ראויים לשרות בתוך מעי, דהינו שקדשתי את עצמי כראוי:

(שערי ארוכה אות ק"ף)

התדבקות בקדושה על ידי גדריו חסידות

ממשפטיך לא סרתי כי אתה הודתני (תהלים קיט קב). בא לומר, דלאו דוקא באכילה ושתיה היה נזהר, אלא בכל מלי דחסידות שהחמירו רבותינו ז"ל היה שומר עצמו, דהמבקש השגה מעליא צריך לקיים כל מיני חמרות, ויהיה מתנהג בחסידות בכל מעשיו. וכל זה הורה לנו הקדוש ברוך הוא בתורה ועל ידי נביאיו ועל ידי חכמיו, דהתדבקות בו יתברך צריכה קדושה יתרה, והתורה סגרות (דברים י כ) 'ובו תדבק', ואתם הדבקים בה' אלהיכם' (שם ד ד). ולא שיך התדבקות בו יתברך כי אם על ידי קדושה, כמו שכתוב (ויקרא יט ב) 'קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם', דהינו,

כיון שאני קדוש, לא שיק שפחול קדשתי עליכם עד שתהיו קדושים:

והקדוש ברוך הוא יתברך שמו, לטוב לנו הראנו הדרך הטובה, והרחיקנו מדרך הרעה, כמו שכתוב (דברים ל טו) 'ראה נתתי (לפניכם) [לפניך] היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע, ואחר כך אמר (שם פסוק יט) 'ובחרת בחיים'. יש לך חף [מתוק] גדול מזה ואהבה וקרבה יותר מזו, שאוחז בידני ואומר לנו זו היא דרך חיים שתלכו בה. ולא שיק שנוכח לדרך זו עד שנהיה מתקנים בכל כראוי. ומי שלבו חי בקרבו, יתעורר ויאמר, כיון שאדון הכל הנחני בדרך אמת, אין לי לסור ממנה: וזהו שאמר **משפטיך לא סרתי**, הם דיני החסידות שהוריתי לעשות כדי שאתדבק בך, כי מאחר שאחזת בדי והוריתי דרך החיים, אין לי לסור ממנה, כי איך יעלה על לבי לעשות הפך מה שהוריתי. וזהו **כי אתה הורתי**, ומאחר שהוריתי, לא נשאר לי לגטות ממה שהוריתי:

(אלף בינה, אות מ"ם)

העובר עבירה גורם רעה לכל ישראל

לא תלך רכיל בעמך לא תעמד על דם רעה אני ה' (ויקרא יט טז). הנה כתבנו במקום אחר, דרכיל רומז ליצר הרע שהוא מרגל לאדם, דרכיל לשון רגיל, כמו שפרש רש"י הולכי רכילה כמו הולכי רגילה, שהרכילים מרגלים ברגליהם ומוליכים רכילות ממקום למקום, כמו הרכיל שמסבב ומוליך מיני סחורה ממקום למקום, ונקרא 'רוכל' דהינו רוגל שמחזר ומסבב ברגליו. ובזהר הקדוש (ח"ב נה:) פרש על פסוק (משלי כה יז) 'הקר רגלך מבית רעה', הוא יצר הרע המרגל באדם, ואומר שלמה המלך עליו השלום 'הקר רגלך', דהינו מנע רגלך שהוא יצר הרע המרגל בך, מנע אותו מבית רעה' שהיא גשמתך. וזהו שאמר גם כן כאן **לא תלך רכיל בעמך**:

והכונה שאמר **בעמך**, משום ד'ישראל הם ערבים זה לזה (סנהדרין כו:), והעושה עון בישראל מזיק לכל ישראל, והעושה מצוה אחת מועיל לכל ישראל. וכמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (קידושין מ.), לעולם יראה האדם עצמו כאלו חציו זכאי וחציו חייב, והעולם חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת העולם לכף זכות, עבר עברה אוי לו שהכריע את עצמו ואת העולם לכף חובה, נמצא האדם אחד בעונו מחייב כל ישראל:

ועל זה התורה מזהרת לכל ישראל **לא תלך רכיל**, דהינו יצר הרע שהוא רכיל ומרגל באדם, ומוליך רכילות בין ישראל לאביהם שבשמים, והכונה, לא תעשה עברה שאתה גורם

שיצר הרע מוליך עליך רכילות להקדוש ברוך הוא. ולא עליך לבדך הוא מוליך אלא על כל ישראל, שבבעונך אתה גורם לחיב כל ישראל, וזהו **בעמך**, דהינו שבבעונך אתה מחייב כל עמך. ובשביל רכילות זה אתה גורם מיתה לכל ישראל, וזהו **לא תעמד על דם רעה**, הוא הישראל שלא היה מחייב ואתה גורם לחיבו [וכו']:

(מחשוף הלבן פרשת קדושים)

השב בתשובה לא ידא מהמתלוצצים עליו

זדים הליצני עד מאד, מתורתך לא נטיתי (תהלים קיט נא). הכונה היא, שהאדם שנודע עונו לרבים ואחר כך מתנהג בחסידות ועוסק בתורה בכל כחו, אף על פי שהוא פונתו לשם שמים ורוצה לתקן מה שקלקל, בני אדם הליצנים מתלוצצים עליו ואומרים, מה לו לזה שהוא עושה כחזיר, פושט את טלפיו ואומר ראו שאני טהור, והוא טמא ומטנף, כך עושה זה, מראה תמה ותחתיה ערמה, מראה נפש זכה ונטהרת, ותחתיה תעמד הבתרת. וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום בעצמו (תהלים ג טז-יז) 'ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיר, ואתה שנאת מוסר ותשלך דברי אחרים'. וגם היצר הרע וגונדא דחמה דילה אומרים לו, כיון שנתפרסם קלונך לעין כל, מה מועיל לך התורה והמצוות שאתה עושה, כבר נכתם עונך ולא נשאר שום תקון, וכמו שכתוב (ימיה ב כב) 'אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני'. ודברים אלה מרשלים ידי האדם:

השב בתשובה לא ידא מן המתלוצצים עליו

באמת האדם החזק ביראת השם, ויודע שרש הדבר כי עסק התורה ומעשים טובים קורעים גזר דינו, לא ישוב מפני כל, אפלו כל בני העולם בפה אחד אומרים לו שאינו מועיל, אינו חושש לדבריהם ואינו מתרשל כלל. וזהו שאמר **זדים הליצני**, במלת **זדים** כלל בני אדם הליצנים וכלל יצר הרע וגונדא דחמה דילה, כלם נאספו ומתלוצצים עלי ואומרים מה מועילה התורה שאתה עוסק, וכבר נכתב ונחתם גזר דינך. ולא הטיתי און לדבריהם, ולא נתרשלתי כלל מעסק בתורה, וזהו שאמר **מתורתך לא נטיתי**, אפלו נטיה כל שהיא. כשהם מתלוצצים עלי, אני אומר, אמרו מה שתמצו, ואני על משמרת אעמדה, לא אטה ימין ושמאל:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ז)

חידה שבועית: מה מביא רבינו בשם הזוהר בפסוק (משלי כה, יז) 'הקר רגלך מבית רעה'?

למי הכוונה 'רעה'? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצנת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבור אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מדרש האביר יעקב ז"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

פרשת תרומה:
ה' חיים עמר מתל ציון.

